

► ANALİZ / İRFAN TATLI

EKİM 2026

2026 BOSNA-HERSEK GENEL SEÇİMLERİ: DAYTON DÜZENİNDE SİYASİ REKABETİN SINIRLARI

Bosna-Hersek'te 4 Ekim 2026 tarihinde yapılan genel seçimler, yalnızca siyasi figürleri ve partileri değil, ülkede savaş sonrasında kurulan düzenin işleyişini de yeniden gündeme taşımıştır. Seçmenler  üyeli Devlet Başkanlığı Konseyi, devlet ve entite parlamentoları, entite başkanlığı ve kanton meclisleri için oy kullanmıştır. Ancak Bosna-Hersek'te seçim kazanmak ile iktidarı elde etmek aynı anlama gelmemektedir. İktidar olmak ile muktedir olmak arasındaki farkın oldukça belirgin olduğu bu sistemde birbirinden farklı seçim kuralları, etnik temsil güvenceleri ve çok sayıda karar mercii, sandıktan çıkan iradenin uygulanabilir hükümet politikalarına dönüşmesini zorlaştırmaktadır. Uluslararası gözlemciler de seçimlerin rekabetçi geçtiğini, fakat siyasal parçalanma ve seçim yönetimindeki aksaklıkların sürdüğünü belirtmektedir.[1]

Açıklanan sonuçlar, Devlet Başkanlığı Konseyi'nde iki üyenin görevini koruduğuna, Hırvat yelikte ise temsilin değiştiğine işaret etmektedir. Buna karşılık, ülkedeki başlıca partilerin parlamento yarışlarındaki konumlarını büyük ölçüde sürdürmesi, seçimlerin siyasi devamlılık ile değişim talebini bir arada ortaya çıkardığını göstermektedir.[2] Bu nedenle, seçim sonuçlarının siyasi partilerin başarılarının ötesinde, Bosna-Hersek'in idari ve kurumsal işleyişi, ülke içindeki siyasi, ekonomik ve toplumsal istikrar, Balkanlar'daki güç ilişkileri ve Avrupa Birliği (AB) yelik süreci bakımından değerlendirilmesi önem arz etmektedir.

Seçim Sistemi, Siyasi Bloklar ve Sonuçlar

Bosna-Hersek'in siyasi ve idari sistemi, 1992-1995 yılları arasındaki savaşı sona erdiren Dayton Barış Anlaşması ile şekillenmiştir. Devlet, Bosna-Hersek Federasyonu ve Republika Srpska (RS) adlı iki entiteden oluşmaktadır. Federasyonda ayrıca kendi meclis ve hkmetlerine sahip on kanton bulunurken Brko, devlet egemenliği altında özel statülü bir bölgedir.

Devlet Başkanlığı Konseyi, Federasyondan seçilen bir Boşnak ve bir Hırvat ile RS'den seçilen bir Sırp üyeden oluşmaktadır. Dört yıllığına seçilen Konsey başkanlığı bu üç ye arasında sekiz ayda bir değişmektedir.

Doğrudan seçilen Bosna-Hersek Temsilciler Meclisinin 42 sandalyesinin 28'i Federasyon'a, 14' RS'ye ayrılmaktadır. İki kanatlı devlet parlamentosunun diğer organı olan 15 üyeli Halklar Meclisi ise dolaylı yoldan oluşturulmaktadır. Entite düzeyinde Federasyon Temsilciler Meclisi 98, RS Ulusal Meclisi 83 üyeye sahiptir. RS başkanı ile başkan yardımcıları da doğrudan seçilmektedir.[3]

Genel seçimlerde her seçmen dört ayrı tercih yapmaktadır. Federasyon bölgesindeki seçmenler Başkanlık Konseyi, devlet ve Federasyon temsilciler meclisleri ile kanton meclisi için oy kullanılmaktadır. RS'de kanton pusulasının yerini entite başkanlığı ve yardımcılıkları seçimi almaktadır.

Bosna-Hersek Yönetim Sistemi

1 Devlet Düzeyi

Devlet Başkanlığı Konseyi

3 ye

1 Boşnak

1 Hırvat

1 Sırp

Bosna-Hersek Temsilciler Meclisi

42 ye

28 ye

Federasyon'dan

14 ye

Republika Srpska'dan

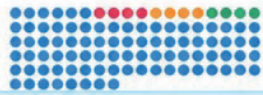
2 Entite Dzeyi

Bosna-Hersek Federasyonu

Federasyon Temsilciler Meclisi

98 ye

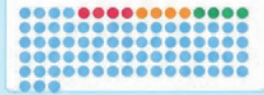

Republika Srpska

Republika Srpska Ulusal Meclisi

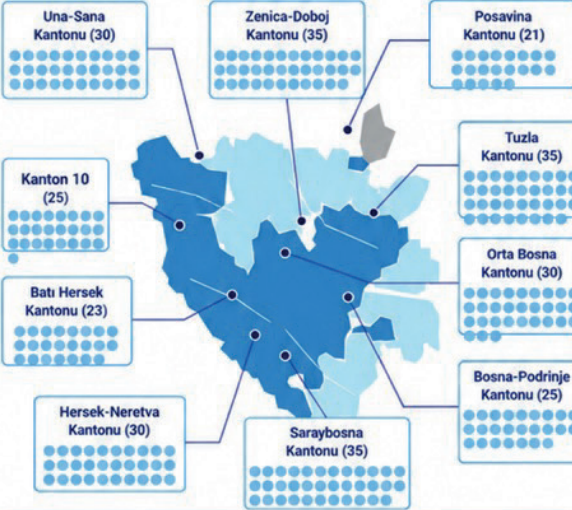
83 ye

3 Alt Düzey Seçimler

Federasyon'da 10 kanton için seçimler yapılır.

Her kantonun kendi meclisi bulunmaktadır.

Yürütme Yapıları

Republika Srpska Başkanlığı

Başkan doğrudan seçilir.

Federasyon Hkmeti

Başbakan + 16 bakan

8 Boşnak, 5 Hırvat, 3 Sırp

Republika Srpska Hkmeti

Başbakan + 16 bakan

8 Sırp, 5 Boşnak, 3 Hırvat

4 Özel Statü

Brko Bölgesi

Özel statülü idari birim.

Seçmenler hangi entite için oy kullanacaklarını seçebilir.

Brko seçmeninin pusulaları entite vatandaşlığına göre belirlenmektedir. Belediye seçimleri ayrı takvime tabidir.[4]

Dayton düzeni,  kurucu halkın temsilini güvence altına alırken yasama ve yürütmede karşı-
lıklı onay mekanizmaları oluşturmaktadır. Seçim sonrası hkmetlerin kurulması bu nedenle
parlamentodaki oy dağılımıyla sınırlı kalmamaktadır.

Sistemin uluslararası ayağını, barış anlaşmasının sivil uygulamasını gözetten Yüksek Temsilcilik
Ofisi (OHR) oluşturmaktadır. 1997 Bonn kararlarıyla geliştirilen bağlayıcı müdahale yetkileri,
ciddi tıkanıklıkların aşılmasını sağlayabilmekte ancak buna karşılık seçilmiş kurumların so-
rumluluğı ve demokratik hesap verebilirlik bakımından tartışma yaratmaktadır.[5][6]

Seçim rekabetinde Boşnak siyasi alanında Demokratik Eylem Partisi (SDA), Sosyal Demokrat
Parti (SDP BiH), Bosna-Hersek Partisi (SBB) ve Daha İyi Bir Gelecek İçin Birlik (SBB) ne çık-
mıştır. SDP BiH, Halk ve Adalet (NiP) ve Bizim Parti (NS) arasındaki Trojka olarak adlandırılan
iş birliği sürerken Denis Bećirović'in adaylığına Bosna-Hersek Devleti İçin Birleşenler çatısı al-
tında 14 parti destek vermiştir.[7] Hırvat siyasi alanında Hırvat Demokrat Birliği (HDZ BiH) ile
Demokratik Cephe (DF) ve bağımsız Zdenko Lučić'i destekleyen partiler rekabet etmiştir. RS'de
Bağımsız Sosyal Demokratlar İttifakı (SNSD), Sırp Demokratik Partisi (SDS) ve Güvenli Srpska
Hareketi (PSS) nclğündeki blok belirleyici aktörler olmuştur.

Bosna-Hersek'te Seçime Katılan Partiler ve İttifaklar

1 Devlet Başkanlığı Konseyi Adayları

Boşnak Üye	Hırvat Üye	Sırp Üye
Adaylar	Adaylar	Adaylar
Bakir Izetbegović Demokratik Eylem Partisi (SDA)	Darijana Filipović Bosna-Hersek Hırvat Demokrat Birliği (HDZ BiH)	Željka Cvijanović Bağımsız Sosyal Demokratlar İttifakı (SNSD)
Denis Bećirović Sosyal Demokrat Parti (SDP BiH) adayı Trojka desteği: Sosyal Demokrat Parti (SDP BiH), Halk ve Adalet (NiP), Bizim Parti (NS) Ayrıca: "Bosna-Hersek Devleti İçin Birleşenler" desteği	Slaven Kovačević Demokratik Cephe (DF)	Marinko Božović Sırp Demokratik Partisi (SDS)
Semir Efendić Bosna-Hersek Partisi (SBIH)	Zdenko Lučić Bağımsız aday Destekleyenler: Hırvat Demokrat Birliği 1990 (HDZ 1990), Hırvat Cumhuriyetçi Partisi (HRS), Hırvat Ulusal İlerlemesi (HNP), Hırvat Köylü Partisi (HSS), Hırvat Demokratik İttifakı (HDS)	
Fahrudin Radončić Daha İyi Bir Gelecek İçin Birlik (SBB)		

2 Bosna-Hersek Temsilciler Meclisi Düzeyi

Bosna-Hersek Temsilciler Meclisi 42 üye	28 üye Federasyon'dan	14 üye Republika Srpska'dan
Parlamento listeleri entite temelli ayrılmaktadır.		

3 Parlamento Yarışındaki Parti ve Bloklar

Bosna-Hersek Federasyonu		Republika Srpska
Boşnak / Çok Etnili Listeler	Hırvat Siyasi Bloku	Sırp / RS Merkezli Listeler
SDA Demokratik Eylem Partisi (SDA)	HDZ BiH Bosna-Hersek Hırvat Demokrat Birliği (HDZ BiH)	SNSD Bağımsız Sosyal Demokratlar ittifakı (SNSD)
Trojka	Zdenko Lučić'i destekleyen çizgi	SDS Sırp Demokratik Partisi (SDS)
SDP Sosyal Demokrat Parti (SDP BiH)	HDZ 1990 Hırvat Demokrat Birliği 1990 (HDZ 1990)	PSS Güvenli Srpska Hareketi (PSS) öncülüğündeki koalisyon Draško Stanivuković
NAROD I PRAVDA Halk ve Adalet (NiP)	HRS Hırvat Cumhuriyetçi Partisi (HRS)	Adalet ve Düzen İçin Listesi Nebojša Vukanović
Naša stranka Bizim Parti (NS)	HNP Hırvat Ulusal İlerleme (HNP)	
SBIH Bosna-Hersek Partisi (SBIH)	HSS Hırvat Köylü Partisi (HSS)	
SBB Daha İyi Bir Gelecek İçin Birlik (SBB)	HDS Hırvat Demokratik İttifakı (HDS)	
DF Demokratik Cephe (DF) / GS çizgisi		

Not: Başkanlık adayına verilen destek ile parlamento listeleri birebir aynı değildir; seçim ittifakı ile hükümet koalisyonu farklılaşabilmektedir.

4 Republika Srpska Başkanlığı Adayları

Savo Minić Bağımsız Sosyal Demokratlar İttifakı (SNSD)	Branko Blanuša Sırp Demokratik Partisi (SDS)

Merkez Seçim Komisyonu (CIK) tarafından açıklanan verilere göre seçimlere katılım %45,51 düzeyinde kalmıştır. Bu oran, 2022 yılındaki seçimlerde kaydedilen %51,45'lik katılımın oranından 8,94 puanlık bir düşüşe işaret etmektedir. lke çapında seçimlerde ilk kez kullanılan biyometrik doğrulama ve pusula tarayıcıları seçimlere dair usulsüzlükleri sınırlamayı amaçlamıştır. Aday isimleri yerine numaraların kullanılması, yetersiz bilgilendirme ve teknik aksaklıklar ise özellikle belirli yaş aralığındaki seçmenler için oy verme sürecini zorlaştırmıştır.[8] Bununla birlikte seçimlere katılımdaki düşüşün ne kadarının siyasi ilgisizlikten, uygulama sorunlarından veya geçmiş usulsüzlüklerin önlenmesinden kaynaklandığı ayrı bir tartışma konusudur.

CIK tarafından açıklanan sonuçlara göre Devlet Başkanlığı Konseyi seçimlerini Bořnak yeliėinde Beirovi 215.944 oyla (%38,11), Hırvat yeliėinde Darijana Filipovi 111.671 oyla (%46,51), Sırp üyeliğinde ise eljka Cvijanovi 305.911 oyla (%55,58) ilk sırada tamamlayarak temsil ettikleri etnik grupların yeleri olarak seçilmişlerdir.[9] RS başkanlığı yarışında SNSD adayı Savo Mini 289.287 oy (%52,33), SDS adayı Branko Blanuša ise 230.863 oy (%41,76) almıştır.[10]

Bosna-Hersek Temsilciler Meclisi seçimlerinde Federasyon'daki yarışta SDA %31,57, SDP BiH %15,59 ve HDZ BiH %13,01 oy oranlarına sahip olurken RS'de ise SNSD %41,20, PSS nclğindeki blok %15,05 ve SDS %13,08 oy oranına ulaşmıştır.[11] Entite meclislerinde de SDA Federasyon'da %30,63 ile, SNSD ise RS'de %39,13 ile ilk sıradadır.[12][13] Federasyon'daki on kantondan biri olan ve başkent kantonu olması sebebiyle de önem arz eden Saraybosna Kantonu Meclisi'nde SDA %23,81, SDP BiH %21,78, SBiH %19,10 oy almıştır.[14] Bu oranlar tek başına hükümet kurmak için yeterli çoğunluk anlamına gelmemektedir. Başkanlık düzeyindeki seçim sonuçları ile kazananlar ve makamlar direkt belirlenirken, meclislerdeki oy üstünlüğünün hükümet kurabilecek çoğunluğa dönüşmesi koalisyon anlaşmalarına bağlı olacaktır.

Seçimlerin Siyasal ve Bölgesel Anlamı

Seçimlerin ilk dikkat çekici sonucu, düşük katılım ile Bosna-Hersek siyasetindeki yerleşik partilerin kurumsal ağırlığı arasındaki ayrışmadır. Seçimlere katılım oranında düşüş görülmesine karşın örgütlü semenini harekete geçirebilen partilerin daha az oy almalarına rağmen siyasi ağırlıklarının koruyabildikleri görülmüştür. Ancak seçim sonuçları, siyasi partilerden gelen zafer açıklamalarının genişleyen toplumsal destekle zdeşleştirilemeyeceğini göstermektedir. Bosna-Hersek'te sandıklara güven teknik olarak belirli ölçüde sağlanmış olsa da seçmenlerin siyasete güveninin henüz yeterince sağlanamadığı anlaşılmaktadır.

Bosna-Hersek'te Seçim Sonuçları

1 Devlet Başkanlığı Konseyi

Boşnak Üye	Hırvat Üye	Sırp Üye
1 Denis Bećirović Sosyal Demokrat Parti (SDP) adayı SDP 215.944 oy %38,11 14 partinin desteği	1 Darijana Filipović Bosna-Hersek Hırvat Demokrat Birliği (HDZ BiH) HDZ 111.671 oy %46,51	1 Željka Cvijanović Bağımsız Sosyal Demokratlar İttifakı (SNSD) SNSD 305.911 oy %55,58
2 Bakir Izetbegović Demokratik Eylem Partisi (SDA) SDA 192.582 oy %33,99	2 Slaven Kovačević Demokratik Cephe (DF) DF 73.501 oy %30,61	2 Marinko Božović Sırp Demokratik Partisi (SDS) SDS 145.546 oy %26,44
3 Semir Efendić Bosna-Hersek Partisi (SBIH) SBIH 145.907 oy %25,75	3 Zdenko Lučić Bağımsız aday 54.924 oy %22,88	3 Nebojša Vukanović Adalet ve Düzen Listesi adayı Za pravdu i red 98.909 oy %17,97
4 Fahrudin Radončić Daha İyi Bir Gelecek İçin Birlik (SBB) SBB 12.205 oy %2,15		

2 Bosna-Hersek Temsilciler Meclisi

Toplam 42 üye
28 üye Federasyondan 14 üye Republika Srpskadan

Bosna-Hersek Federasyonu (28 üye)	Republika Srpska (14 üye)
1 SDA Demokratik Eylem Partisi (SDA) 243.177 oy %31,57	1 SNSD Bağımsız Sosyal Demokratlar İttifakı (SNSD) 216.643 oy %41,20
2 SDP Sosyal Demokrat Parti (SDP) 120.101 oy %15,59	2 NCC Güvenli Srpska Hareketi (PSS) öncülüğündeki blok 79.215 oy %15,05
3 HDZ BiH Bosna-Hersek Hırvat Demokrat Birliği (HDZ BiH) 100.223 oy %13,01	3 SDS Sırp Demokratik Partisi (SDS) 68.751 oy %13,08

3 Parlamento Seçimleri

Federasyon Temsilciler Meclisi (98 üye)	Republika Srpska Ulusal Meclisi (83 üye)
1 SDA Demokratik Eylem Partisi (SDA) 235.335 oy %30,63	1 SNSD Bağımsız Sosyal Demokratlar İttifakı (SNSD) 206.227 oy %39,13
2 SDP Sosyal Demokrat Parti (SDP) 118.354 oy %15,40	2 NCC Güvenli Srpska Hareketi (PSS) öncülüğündeki blok 74.278 oy %14,10
3 HDZ BiH Bosna-Hersek Hırvat Demokrat Birliği (HDZ BiH) 103.965 oy %13,53	3 SDS Sırp Demokratik Partisi (SDS) 63.838 oy %12,11

4 Republika Srpska Başkanlık Seçimi

1 Savo Minić Bağımsız Sosyal Demokratlar İttifakı (SNSD) SNSD 289.287 oy %52,33	Başkan Yardımcılıkları Boşnak adaylar arasında: Ramiz Salkić (SDA) SDA 9.594 oy
2 Branko Blanuša Sırp Demokratik Partisi (SDS) SDS 230.863 oy %41,76	Hırvat adaylar arasında: Ivan Begić (SDP) SDP 2.716 oy

5 Kanton Seçimleri

Metinde yalnızca Saraybosna Meclisi sonuçları yer almaktadır.

Saraybosna Meclisi

1

Demokratik Eylem Partisi (SDA)

41.091 oy

%23,81

2

Sosyal Demokrat Parti (SDP)

37.577 oy

%21,78

3

Bosna-Hersek Partisi (SBIH)

32.961 oy

%19,10

Seçimlere dair bir diğer önemli nokta ise seçmenin parti ile adaya aynı gerekçeyle destek vermediğidir. Bosna-Hersek siyasetindeki bu güven sorunu, siyasi partilerin liderliklerinin temsil gücüne uzanmaktadır. SDA'nın hem devlet hem de federasyon düzeyindeki meclis seçimlerinden birincilikle çıkmasına karşın Bakir İzetbegović'in Devlet Başkanlığı Konseyi yarışını ikinci kez kaybetmiş olması, seçmelerin partiye bağlılıklarıyla liderin kabulü arasındaki ayrışmayı belirginleştirmiştir. Sonuçlar SDA'nın, iktidara dönüş iddiasını güçlendirse de liderliğin yenilenmesi tartışmasının da yeniden açılmasına neden olmuştur. Denis Bećirović'in Devlet Başkanlığı Konseyi yarışındaki başarısı ise seçmenin Bećirović'i destekleyen siyasi partilerin meclis performansları konusunda tatmin olmadıklarını göstermektedir.

Semir Efendić'in Devlet Başkanlığı Konseyi'nin Boşnak üyeliği yarışındaki geçerli oyların yaklaşık dörtte birini alması, seçimlerin en dikkat çekici sonuçlarından biri olmuştur. SBiH'in adayı etrafında toplanan bu destek hem Bećirović'i desteleyen siyasi bloğa hem de SDA liderliğine karşı üçüncü bir yol arayışı olarak okunabilmektedir. SDA'dan ayrılan bir isim olması nedeniyle Efendić'in aldığı oyların tamamının SDA'dan kopmuş oylar olarak saymak yanlış bir varsayım olacaktır. Zira, bu tür bir varsayım seçmenin tercihlerini iki büyük rakibin tabanına indirgemek olacaktır. Efendić'in başarısı, mevcut kutuplaşmanın dışında siyasi karşılık bulabildiğini göstermektedir. Bundan sonraki sınavı, bu desteği koalisyon pazarlığında bağımsız bir programa dönüştürebilmesi konusunda olacaktır.

Sırp tarafında ise Milorad Dodik'in kamu görevinden men edilmesi, partisi üzerindeki hâkimiyetini sona erdirmemiştir. Željka Cvijanović'in Devlet Başkanlığı Konseyi'ndeki yerini koruyacak olması, Dodik'in makam kaybı yaşamış olsa da siyasi nüfuz kaybı yaşamadığını ve temsilcisi olduğu zihniyetin halen Bosna-Hersek siyasetini belirleyen önemli unsurlardan biri olduğunu göstermiştir. Dodik'in seçimlerin hemen öncesindeki "Bosna-Hersek öldü. Burası imkânsız bir ülke"[15] açıklaması bu bağlamda önem taşımaktadır. Dodik'in bu söylemi popülist bir açıklama olmanın ötesinde, Bosna-Hersek'teki siyasi sistemin ve kurumların işlemediği iddiasını ayrılma talebine gerekçe hâline getirme uğraşıdır.

RS'da Draško Stanivuković'in öncülüğündeki PSS listesinin yükselişi ise öncelikle muhalefet içindeki liderlik dengesini değiştirmiştir. PSS'nin SDS'yi geride bırakması, muhalef bloğu açısından iktidar alternatifi oluşturduklarına dair bir izlenim oluşturmamaktadır. Zira, muhalefet içindeki rekabetin ortak program ve kalıcı iş birliğine dönüşmemesi, SNSD'nin devamlılığını kolaylaştıran en önemli faktörlerden biridir.

Devlet Başkanlığı Konseyi'ndeki en önemli değişiklik, HDZ'nin adayı Darijana Filipović'in seçilmesi olmuştur. Zira, Bećirović ve Cvijanović'in Devlet Başkanlığı Konseyi'ndeki ikinci dö-

nemleriyken Filipović'in ilk dönemi olacaktır. Cvijanović ve Filipović'in Sırp ve Hırvat ayrılıkçı kanadın siyasi temsilcileri olan partilerin adayları olmaları da HDZ-SNSD yakınlaşmasının Devlet Başkanlığı Konseyi'nde de karşılık bulabilecek olmasıdır.

Hırvat ve Sırp milliyetçi partileri Devlet Başkanlığı Konseyi'nde ilk kez birlikte yer almasa da bugünkü siyasi konjonktür göz önüne alındığında, bu birliktelik ihtimali oldukça kritik bir eşik anlamına gelmektedir. Ülkenin savaş sonrasındaki ilk Devlet Başkanlığı Konseyi'nde 1996'da yapılan seçimlerde Boşnak temsilci SDA lideri Alija İzetbegović'e karşı HDZ adayı Hırvat üye Krešimir Zubak ve Sırp Demokratik Partisi (SDS / Srpska demokratska stranka) adayı Sırp üye Momčilo Krajišnik'in ortak çıkarlar doğrultusunda hareket ederek kolektif yönetim mekanizmalarında Boşnak blokuna karşı zaman zaman iş birliği arayışlarına girdikleri dönemin uluslararası raporlarına yansımıştır.[16] Bununla birlikte, bugünkü ortaklık ideolojik bir bütünlük olarak da görülememektedir. HDZ'nin Avrupa eğilimli tutumu ile SNSD'nin Rusya'ya yakınlığı, dış politikada önemli farklılıklar barındırmaktadır.[17] İki partiyi birbirlerine yakınlaştıracak en önemli unsur, etnik temsil iddialarını devlet düzeyindeki pazarlıklarda birbirlerinin desteğiyle güçlendirebilmeleri olacaktır. Özellikle dış politika ve diplomatik atamaların karşılıklı engellemelerle sürekli pazarlık konusu olması söz konusu olabilir. Böyle bir süreç, devletin hukuki varlığını korurken fiili hareket alanını daraltma riskini barındırmaktadır.

Dayton'ın yapısal sorunu burada belirginleşmektedir: Çatışmayı önlemek üzere tasarlanan ortak rıza ve veto düzeni, karar alınmasını geciktiren bir siyasal pazarlık aracına dönüşebilmektedir. 2023 yılında Federasyon hükümetinin kurulmasındaki tikanıklığın OHR kararıyla aşılması, bu gerilimin somut örneğidir.[18] Uluslararası müdahale kısa vadede işleyişi güvenceye alabilmektedir fakat bu durum tekrarlandıkça seçilmiş siyasetçilerin uzlaşma sorumluluğunu dışarıya devretme eğilimini güçlendirme riski taşımaktadır. Bu nedenle, kurucu halkların haklarının korunmasıyla bireysel siyasi eşitliğin genişletilmesi birbirine alternatif hedefler olmamalıdır.

Bölgesel düzeyde Belgrad ve Zagreb'in tutumu belirleyici olmaya devam edecektir. Belgrad ve Zagreb'in Bosna-Hersek'teki ortaklarını uzlaşmaya mı yoksa daha yüksek taleplere mi yönelteceği önümüzdeki dönemde Balkanlardaki siyasi dengeler açısından da önem arz etmektedir. Sırbistan'ın RS ile ilişkilerinin Bosna-Hersek'in egemenliği çerçevesinde yürütülmesi, Dodik gibi entite liderlerinin dış destek üzerinden merkezî kurumlarla pazarlık gücü oluşturmalarını sınırlayabilecektir. Hırvatistan'daki hükümet ile HDZ BiH arasındaki yakın ve organik ilişki de Bosna-Hersek'teki Hırvat bloğun talep ve politikalarında Hırvatistan'ın etkili olacağına dair güçlü bir varsayım oluşmasına neden olmaktadır. HDZ-SNSD yakınlığının Sırp ve Hırvat toplumlarının ortak iradesi olarak sunulması, siyasi partilerin arasındaki rekabeti etnik cepheleşmeye dönüştürebilecektir. AB'nin Bosna-Hersek'te bir hükümet kurulmasını tek başına ilerleme

olarak görmesi ise tıkanmayı sona erdirmek karşılığında sürekli taviz bekleyen aktörleri glen-
direbilecektir.

Türkiye Açısından Seçimlerin Sonuçları

Seçim sonuçları, Türkiye'nin Bosna-Hersek'le ilişkilerini tek bir siyasi aktöre veya Boşnak toplu-
munun belirli bir temsil çizgisine dayandırmasının sınırlarını göstermektedir. Ankara'nın tarihi
ve kültürel yakınlığı önemli bir diplomatik imkandır. Ancak SDA'nın parlamentodaki ağırlı-
ğı, Bećirović'in devlet başkanlığındaki konumu ve diğeri siyasi aktörlerin temsil gücü ayrı ayrı
dikkate alınmalıdır. Türkiye Cumhuriyeti Dışışleri Bakanlığı'nın üç kurucu halkla diyalogu ve
Bosna-Hersek'in egemenliğine desteğı vurgulayan yaklaşımı, bu bakımdan kapsayıcı bir zemi-
ne işaret etmektedir.[19] Sırbistan ve Hırvatistan'la sürdürülen l istişare mekanizmaları da
yalnızca liderler arası temas mekanizmaları olarak değıl, Bosna-Hersek'in siyasi, ekonomik ve
toplumsal istikrarı için devlet kurumlarının karar alma kapasitesini desteklemek için kullanıl-
malıdır. Bu yönlü bir yaklaşım, Türkiye'nin bölgesel aktörlerle ilişkilerinde de tutarlılık gerek-
tirmektedir. Belgrad ve Zagreb'le kurulacak temasların Bosna-Hersek adına karar verme iddi-
asına dönüşmemesi, ortak devlet kurumlarının muhatap alınmasını güçlendirmektedir. l
diplomasi, dışarıdan yeni bir vesayet mekanizması imajı oluşturaktan kaçınarak, Bosna-Her-
sek içinde müzakere kanallarını açık tuttuğı ve karşılıklı güvenceleri desteklediğı ölçüde anlam
kazanmaktadır.

Ekonomik ve güvenlik iş birliğinde öncelik, siyasi beyanların somut çıktılara dönüşmesi olacaktır.
İkili ticaret hacmi 2024'te 1,076 milyar dolar iken 2025'te 1,052 milyar dolara gerilemiştir.
[20] Bu tablo, yakın diplomatik ilişkilerin kendiliğinden ekonomik büyüme sağılamadığını gs-
termesi bakımından önem arz etmektedir. Türkiye'nin katkısının lş, herhangi bir partinin
nüfuzundan ziyade Bosna-Hersek'in kurumsal bütünlüğü ve vatandaşlarının elde ettiğı fayda
olmalıdır.

Sonuç

4 Ekim seçimleri, Bosna-Hersek'te siyasal devamlılığın seçmen tercihlerindeki farklılaşmayı or-
tadan kaldırmadığını ortaya koymaktadır. SDA ve SNSD gibi köklü ve örgütlü siyasi partiler
parlamentolardaki ağırlıklarını korurken başkanlık yarışları, aynı seçmenin parti ve aday terci-
hini ayırabildiğini göstermektedir. Ancak çok katmanlı yönetim yapısında seçimleri ilk sırada

tamamlamak, hükümet kurma ve reform yapma yeteneğini tek başına sağlamamaktadır. Yeni dönemin asıl sınavı, seçim sonuçlarının farklı düzeylerde işleyen kurumlar arasında ortak bir yönetim kapasitesine dönüştürülmesi olacaktır.

Dayton düzeninin barışı güvenceye alan yönü korunurken siyasi eşitlik, demokratik sorumluluk ve karar alma etkinliği güçlendirilmelidir. AB için gerçek ilerleme, kurulan koalisyonların sayısından çok uygulanabilen reformlarda, komşu ülkeler ve Türkiye için ise nüfuz ilişkilerinden çok Bosna-Hersek'in egemen kurumlarına sağlanan katkıda aranmalıdır. Bu bakımdan seçimlerin nihai anlamı, hangi partinin daha fazla oy aldığından ziyade, ortaya çıkan siyasi dengelerin ortak devletin işleyişini ne ölçüde iyileştireceğinde yatmaktadır.

Kaynakça

1. AGİT/ODIHR. "Genuine Competition in Bosnia and Herzegovina's Elections in Fragmented Political Environment and with Difficulties in Electoral Administration." 5 Ekim 2026. <https://odihr.osce.org/odihr/668244>
2. Reuters, Branko Filipovic & Fedja Grulovic. "Leftist, nationalists set to win election for Bosnia's tripartite presidency." 5 Ekim 2026. <https://www.reuters.com/world/bosnia-votes-sunday-election-that-could-affect-eu-bid-2026-10-04/>
3. Bosna-Hersek Anayasası. Dayton Barış Anlaşması, Ek 4, md. I, IV ve V. 1995. <https://www.ohr.int/dejtonski-mirovni-sporazum/annex-4/>
4. AGİT Demokratik Kurumlar ve İnsan Hakları Ofisi (ODIHR). Bosnia and Herzegovina General Elections 4 October 2026: Interim Report, 20 August-16 September 2026. 18 Eylül 2026. s. 3-11.
5. Barışı Uygulama Konseyi (PIC). "Bonn Conclusions", bölüm XI. 10 Aralık 1997. <https://www.ohr.int/pic-bonn-conclusions-2/>
6. Avrupa Konseyi Venedik Komisyonu. Opinion on the Constitutional Situation in Bosnia and Herzegovina and the Powers of the High Representative. CDL-AD(2005)004, 11-12 Mart 2005. <https://www.venice.coe.int/webforms/documents/CDL-AD%282005%29004-e.aspx>
7. Euronews.ba. "Četnaest stranaka uz Bećirovića kao kandidata za Predsjedništvo BiH." 4 Nisan 2026. <https://www.euronews.ba/bosna-i-hercegovina/politika/54917/cetnaest-stranaka-uz-becirovica-kao-kandidata-za-predsjednistvo-bih-usvojena-i-zajednicka-deklaracija>
8. Uluslararası Seçim Gözlem Heyeti. Bosnia and Herzegovina General Elections 4 October 2026: Statement of Preliminary Findings and Conclusions. AGİT/ODIHR, 5 Ekim 2026.
9. Klix.ba. "Rezultati Općih izbora 2026." 10 Ekim 2026. <https://izbori.klix.ba/opci-izbori-2026>
10. Klix.ba. "Predsjednik i potpredsjednici Republike Srpske-rezultati izbora 2026." 10 Ekim 2026. <https://izbori.klix.ba/opci-izbori-2026/predsjednik-i-potpredsjednici-republike-srpske>
11. Klix.ba. "Predstavnički dom PSBiH-rezultati izbora 2026." 10 Ekim 2026. <https://izbori.klix.ba/opci-izbori-2026/parlament-bih>

12. a.g.e.
13. Klix.ba. “Narodna skupština Republike Srpske-rezultati izbora 2026.” 10 Ekim 2026. <https://izbori.klix.ba/opci-izbori-2026/narodna-skupstina-rs>
14. Klix.ba. “Skupština Kantona Sarajevo - rezultati izbora 2026.” 10 Ekim 2026. <https://izbori.klix.ba/opci-izbori-2026/skupstina-kantona-sarajevo>
15. El-Cezire, “Dodik declared Bosnia ‘dead’. Irrelevant rhetoric or serious threat?” 4 Ekim 2026. <https://www.aljazeera.com/news/2026/10/4/dodik-declared-bosnia-dead-irrelevant-rhetoric-or-serious-threat>
16. Washington Post, John Pomfret. “ALLIANCE OF SERBS, CROATS SEEN FORMING IN BOSNIA.” 20 Eylül 1996. <https://www.washingtonpost.com/archive/politics/1996/09/20/alliance-of-serbs-croats-seen-forming-in-bosnia/99777a73-0cbb-476e-8ac5-a5abb71bc4c6/>
17. Reuters, Branko Filipovic & Fedja Grulovic. “Leftist, nationalists set to win election for Bosnia’s tripartite presidency.” 5 Ekim 2026. <https://www.reuters.com/world/bosnia-votes-sunday-election-that-could-affect-eu-bid-2026-10-04/>
18. Yüksek Temsilcilik Ofisi (OHR). “Decision on Unblocking the Appointment of the Government of the Federation of Bosnia and Herzegovina.” 27 Nisan 2023. <https://www.ohr.int/decision-unblocking-the-appointment-of-the-government-of-the-federation-of-bosnia-and-herzegovina/>
19. Türkiye Cumhuriyeti Dışışleri Bakanlığı. “Türkiye-Bosna-Hersek İlişkileri.” Siyasi ilişkiler ve TÜİK kaynaklı 2024-2025 ticaret verileri”. 2026. <https://www.mfa.gov.tr/turkiye-bosna-hersek-siyasi-iliskileri-.tr.mfa>
20. a.g.e.

İNSAMER
İNSANİ VE SOSYAL ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

www.insamer.com